

Üniversite-Sanayi İşbirliği Bağlamında Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Misyon ve Vizyonlarının İncelenmesi

Investigation of Missions and Visions of Technology Development Regions in The Context of University-Industry Cooperation

Cihan KOCABAŞ, Yusuf ALPAYDIN

ÖZ

Bu çalışmanın amacı üniversite-sanayi işbirliği bağlamında teknoloji geliştirme bölgelerinin (teknoparklar/teknokentler) misyonlarını ve vizyonlarını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda faaliyette olan 52 teknoloji geliştirme bölgesinin resmi internet siteleri taranmış ve misyon ve vizyon metinlerine çevrimiçi olarak ulaşılabilen 34 teknoloji bölgesinin misyon ve vizyon ifadeleri bu çalışmada veri olarak kullanılmıştır. Araştırma tarama modelindedir. Misyon ve vizyon metinlerinin çözümlenmesinde QSR NVIVO 11 yazılımı yardımıyla içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularında misyon ve vizyon ifadelerinin konu ve niteliklerine göre sınıflandırılmasıyla elde edilen ana tema, tema ve kodlara yer verilmiştir. Temaları oluşturan kodlara ilişkin kaynak ve atıfların frekans değerleri tablolarda gösterilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre teknoloji geliştirme bölgelerinin üniversite ile sanayi işbirliğinin kurulması noktasında üzerlerine düşen görevlerin bilincinde oldukları söylenebilir. Araştırmanın sonuçlarında bazı teknoloji geliştirme bölgelerinin vizyon ve misyonlarını bir başka benzer kuruluştan aynen almış olma ihtimallerine dikkat çekilmiştir. Ayrıca kimi teknoloji geliştirme bölgelerinin misyon olarak kabul ettiği aynı hususların bir diğer teknoloji geliştirme bölgesine göre vizyon olarak kabul edildiği görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Üniversite, Sanayi, Teknopark, Teknokent, Misyon, Vizyon

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the missions and visions of technology development areas (technoparks/technopolis) in the context of university-industry cooperation. The web pages of the 52 technology development zones that were active were scanned and the mission and vision expressions of the 34 technology zones that can be accessed online were used as data in this study. The research is in the screening model and the analysis of the mission and vision texts is done by using QSR NVIVO 11 software. The main themes, themes and codes obtained by classifying the expressions of mission and vision according to subject and qualifications are included in the findings of the research. The frequency values of the references and references for the codes forming the theme are shown in the tables. According to the results of the research, it can be said that the technological development regions are aware of their duties at the point of establishing industrial cooperation with the university. The results of the research highlighted the possibility that some of the technology development regions' vision and missions were taken from another similar establishment. It is also seen that the same issues, which some of the technology development zones have adopted as a mission, are regarded as a vision according to another technology development zone.

Keywords: University, Industry, Technopark, Technocity, Mission, Vision

Kocabaş C., & Alpaydın Y. (2018). Üniversite-sanayi işbirliği bağlamında teknoloji geliştirme bölgelerinin misyon ve vizyonlarının incelenmesi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 8(2), 368-377. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.278>

Cihan KOCABAŞ (✉)

ORCID ID: 0000-0001-6511-9094

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul, Türkiye
Marmara University, Atatürk Faculty of Education, Department of Educational Sciences, İstanbul, Turkey
cihankocabas@gmail.com

Yusuf ALPAYDIN

ORCID ID: 0000-0001-8263-8793

Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İstanbul, Türkiye
Marmara University, Atatürk Faculty of Education, Department of Educational Sciences, İstanbul, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 06.08.2017

Kabul Tarihi/Accepted : 10.04.2018

GİRİŞ

Günümüzde bilim teknolojik yeniliğin, finansal rekabetin, ekonomik büyümenin ve kalkınmanın en önemli unsurlarından biridir. Bu nedenle öğretim elemanları ve devlet yetkilileri bölgesel ve ulusal seviyede sanayi ve üniversiteler arasında güçlü bir işbirliği oluşturmayı hedeflemekte ve bunun için çaba sarf etmektedirler. Önümüzdeki yıllarda, küresel ekonomideki sürdürülebilir rekabet gücü, yeni teknolojileri uygulamaya, yeni ürünler geliştirmeye, yeni pazarlara başarılı bir şekilde erişmeye, iş gücünün beceri düzeyini geliştirmeye ve yönetimde en iyi uygulamaları seçmeye bağlı olacaktır (Jones-Evans et al., 1999: 48). Günümüzde, sanayi ülkelerinin ekonomileri bilgi temellidir ve bölgesel anlamda ekonomik gelişmeden sorumludur. Bu yüzden üniversitenin yükselen bilgi tabanlı ekonomilerin merkezinde yer alması gereklidir (Alshehri et al., 2016: 26).

Günümüzde üniversiteler, harici bir teknik bilgi kaynağı olarak yenilik sürecine katkıda bulunmakta ve bu yönüyle firmaların üniversitelerle gerçek bir ortaklık ihtiyacı hissetmelerine sebep olmaktadır (Khadhraoui et al., 2016: 2). Üniversitenin bilgi birikimi, araştırma-geliştirme (Ar-Ge) yetenekleri ile endüstrinin sahip olduğu finansman ve teknoloji kaynaklarının birlikte kullanılması, firmalara devamlılık, yükseköğretim kurumlarına teorinin ötesinde uygulama alanı, ülkeye de kalkınma açısından oldukça önemli bir katkı sağlamaktadır (Ömürbek & Halıcı, 2012: 249). Yaygın olarak yükseköğretim kurumlarının araştırma ve öğretim biçiminde iki ana fonksiyonu bulunmaktadır. Üniversite bu ana fonksiyonlar hayata geçirilirken topluma hizmet edilmesinin yanında, ders içeriklerinde de modern bilimin ihtiyaçlarına cevap vermelidir. Üniversiteler ayrıca, toplumda ihtiyaç duyulan, araştırmacı, bilgili ve nitelikli insan gücünü yetiştirir ve güncel teknolojilerin ülkeye kazandırılmasına hizmet ederler. Belirtilen fonksiyonların hayata geçirilmesi için yükseköğretim kurumu ile sanayi arasında yakın bir ilişki kurulması şarttır (Yılmaz & Muğaloğlu, 1989). Kiper'e (2010) göre;

“Bilimsel ilerlemeyi sağlayacak müesseselerin üniversiteler olduğu ve yeni tekniklerin ve ekonomik büyümenin temel aktörlerinin de endüstri olduğu düşünüldüğünde, bu iki kurumun işbirliği içerisinde hareket etmesinin önemi anlaşılmaktadır. Bilimsel itmeli-teknolojik ivmeli işbirliği çalışmaları endüstriye doğru bilgi ve teknoloji transferini sağlayarak mikro ölçekte firmaların rekabet gücünü arttıracak, makro ölçekte de teknolojik gelişme ve ekonomik büyüme sağlayacaktır. Üniversite ise kaynak yaratacak, eğitim programlarında teknolojik gereksinimleri dikkate alacak ve mezunlarına daha kolay iş imkânı bulacaktır.”

Rekabetin giderek artması, ürün ömrünün kısalması ve özelliklerinin karmaşıklaşması nedeniyle endüstriyel şirketler baskı altındadır. Şirketler bu yüzden yeni fikirler edinmek, yeni yetenekler geliştirmek ve en son akademik araştırmalara erişmek için harici kaynakları keşfetmeye yönelmişlerdir. Böyle bir durumda üniversitelerle ortaklıklar kurmak, şirketlerin hükümet kaynaklarını kullanmalarını ve araştırma geliştirme (Ar-Ge) maliyetlerini azaltmalarını sağlamaktadır (Perkmann et al., 2011; Schofield, 2013).

Harman (2001: 27) ise, endüstri ortaklıklarının faydalarını şöyle sıralamıştır:

1. Başka yerlerde elde edilemeyen araştırma kaynakları sağlar.
2. Devlet bütçesiyle yapılan işlere nazaran daha az bürokrasi içerir.
3. Öğrencilerin kariyer fırsatlarını artırır.
4. Araştırma sonuçlarının endüstri problemlerine uygulanma oranını artırır.
5. Akademisyenler arasında bilimsel verimliliği artırır.
6. Üniversite gelirlerini artıran patentler üretir.

Endüstriyel yenilik, ekonomik gelişmede ve firmaların stratejik avantajlar sağlaması açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, Ar-Ge birimleri ve üniversiteler sadece yeni teknolojilerin yaratıcıları olarak değil, ayrıca ihtiyaç duyulan nitelikli personelin sağlayıcıları olarak ve ekonomik değişiklikleri toplumdaki değişikliklerle eşleştiren aktörler olarak önemli yere sahiptir (Guan, Yam, & Mok, 2005: 351). Üniversite sanayi işbirliği, ülke sanayinin, bilimsel ve teknolojik araştırmalar sonucu ortaya konan bulguları, pazarlanabilir bir ürün ya da hizmete, yeni ya da geliştirilmiş bir imalat ya da dağıtım yöntemine, ya da yeni bir toplumsal hizmet yöntemine dönüştürmede, yani inovasyonda yetenek kazanıp, dünya pazarlarında iddia sahibi olabilmesinde belirleyici bir role sahiptir. Onun içindir ki, üniversite-sanayi işbirliği ulusal inovasyon sisteminin en kritik halkalarından biridir. Aslında, teknoparklar ya da teknokentler gibi, ulusal inovasyon sisteminin başka pek çok unsurunun varlık nedeni, bu işbirliğinin kurulabilmesi için en uygun ortamı yaratmaya yöneliktir (Göker, 2002). Üniversite ve endüstrinin bu ilişkisine dikkat çeken Yükseköğretim Kurulu (YÖK), teknoloji geliştirme bölgeleriyle ilgili hususi tanımlamaya sahiptir. Söz konusu tanımında; *“Teknoloji geliştirme bölgesi, yüksek veya ileri teknoloji kullanan ya da yeni teknolojilere yönelik firmaların, belirli bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsünün olanaklarından yararlanarak teknoloji veya yazılım ürettikleri/geliştirdikleri, teknolojik bir buluşu ticari bir ürün, yöntem veya hizmet haline dönüştürmek için faaliyet gösterdikleri ve bu yolla bölgenin kalkınmasına katkıda buldukları, aynı üniversite, yüksek teknoloji enstitüsü ya da AR-GE merkez veya enstitüsü alanı içinde veya yakınında; akademik, ekonomik ve sosyal yapının bütünleştiği siteyi veya bu özelliklere sahip teknoparkı temsil eder”* olarak açıklanmaktadır (T. C. Resmi Gazete, 2017).

Türkiye’de sanayi ve üniversitenin ilk buluşması 1985’de İstanbul Sanayi ve Ticaret Odası ile İstanbul Teknik Üniversitesi’nin işbirliği içinde yürüttükleri bir uygulama ile olmuştur (Köseler, Karaoğlanlı, & Yıldırım, 2009: 98). Yükseköğretim kurumları, büyük firmalar, start-up teknoloji şirketleri ve bunları birbirine bağlayan bir ekosistem teşvikçi yasal düzenleme, tedarikçiler, iş gücü altyapısı ve finansmandan oluşan bu kümelenme modeli, dünyada birçok teknolojik yeniliğe ve yıldız hızla parlayan şirketlere ev sahipliği yapmıştır. Türkiye de bu modeli yasal bir düzenleme ile tanımlayarak *“Teknoloji Geliştirme Bölgesi”* veya kısaca *“Teknopark”* şeklinde isimlendirilmiştir (T. C. Resmi Gazete, 2001; Yalçıntaş, 2014: 86). Bu kapsamdaki girişimlerin ülkemizdeki ilk örnekleri şunlardır:

1952 yılında, İTÜ rektörlüğüne bağlı olarak kurulan Türk Teknik Haberleşme Merkezi, 1963 yılında TÜBİTAK kurulmuş, ancak batıdaki örneklerin aksine, 1990'ların ortalarına kadar kendi kendine proje üreten bir merkez olmaktan kurtulamamıştır. 1972 yılında ODTÜ'de Uygulamalı Araştırma Bürosu, 2000 yılında Üniversite Sanayi Ortak Araştırma Merkezi-ÜSAM (Adana Çukurova Üniversitesi) (Aytemiz, Helhel, & Helhel, 2006: 176).

Dünyada teknopark faaliyetleri 1951 yılında Silikon Vadisi-Stanford Araştırma Parkı ile başlamıştır. Silikon Vadisinin başarısı ve yükselişi, Amerika ve Avrupa'da 1970'li yıllarda teknopark faaliyetlerinin yayılmasına ve artmasına yol açmış, 70'lerin sonuna doğru bu hareketlilik Japonya'ya ulaşmıştır. Bugün dünyada 1000'e yakın teknopark bulunmaktadır. Bu sayı inkübasyon merkezleriyle birlikte 4000'e ulaşmaktadır. 1970'li yıllardaki ekonomik krizden kurtulmak isteyen gelişmiş ülkeler, üniversiteler ve araştırma kuruluşlarındaki Ar-Ge sonuçlarını uygulamaya aktararak, bölgesel kalkınma, işsizliğin giderilmesi, arazilerin değerlendirilmesi ve bilime dayalı üretimin sağlanması bakış açıları ile teknopark girişimine önem vermişlerdir. 1980'li yıllarda bu konuda önemli gelişmeler kaydederek, amaçlanan konularda önemli sonuçlar alınmıştır.¹ Örneğin 1960'lı yıllarda faaliyete başlayan Silikon Vadisi, 2016'nın ikinci çeyreği ile 2017'nin ikinci çeyreği arasında 47272 yeni istihdam sağlamış olup 2018 yılı itibarıyla 1638698 çalışana sahiptir. Bu çalışanların ortalama gelirleri yıllık 130879 ABD dolarıdır.² Ayrıca Silikon Vadisinde bulunan firmalar, farklı dönemlerde Nobel bilim ödüllerinin %60'ının sahibi olarak başarı elde etmişlerdir (Polat, 2007: 16). Çin'de ise teknoloji geliştirme bölgelerinin kurulmasıyla teknolojik girişimlerin oranı %30'dan %80'lere yükseltilmiştir (Tepe & Zaim, 2016: 24). Ülkenin önemli teknoloji geliştirme bölgelerinden olan Zhongguancun Bilim Parkı'nda 2016 yılının itibarıyla 657000 kişi bilim ve teknoloji alanında çalışıyor ve bu sayı parkın tüm çalışanlarının sadece %26.5'ine tekabül etmektedir. 2016 yılı içerisinde yaklaşık 30 milyar dolar park içindeki işletmelerin bilim ve teknoloji faaliyetlerine harcanmıştır. Aynı yıl Pekin'in brüt üretim değerinin yüzde 25.1'ini oluşturarak 625.41 milyar yuan (yaklaşık 100 milyar USD) katma değer kazandırmıştır.³ 1970 yılında kurulan

Cambridge Science Park, günümüz itibarıyla 105 şirketi içinde barındıran ve 6500 çalışını ile Avrupa'nın en eski ve en başarılı bilim parkıdır.⁴

Dünya Bankası'nın Dünya Gelişim Göstergeleri istatistiklerine göre yukarıda bahsedilen teknoloji geliştirme bölgelerinin bulunduğu bazı ülkelerin yüksek teknoloji ürünlerinin ihracatından elde ettikleri gelirlere bakıldığında ise 2016 yılında Çin 496 milyar dolar, Almanya 189 milyar dolar, ABD 153 milyar dolar, Singapur 126 milyar dolar, G. Kore 118 milyar dolar, Fransa 103 milyar dolar, Japonya 92 milyar dolar ve İngiltere 68 milyar dolar pay elde ettikleri görülmektedir. Türkiye'nin ise 2016 yılındaki ileri teknoloji ürünlerinden elde ettiği ihracat miktarı iki milyar doların biraz üzerindedir.⁵ Ülkemizin ihracat rakamları yıllar içinde olumlu değişim gösterse de gelişmiş ülkeler ile rekabet edecek düzeyde olmadığı yorumu yapılabilir. Tablo 1'de ülkemizin toplam ihracat miktarı ve yüksek teknolojik ürünlerin bu ihracat miktarı içerisindeki oranı verilmiştir.

Verilerden anlaşılacağı üzere, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2014 yılından beri hesaplanan yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi içerisindeki ihracat payı, yıllar içerisinde önemli değişiklik göstermemiştir. Kıyaslama yapabilmek adına Türkiye ve diğer ülkelerin ileri teknoloji ürünlerinden elde ettikleri ihracat miktarlarının yıllara göre dağılımı ise Tablo 2'de gösterilmiştir.

Yukarıdaki tabloda verilen ülkelerin mevcut teknoloji geliştirme bölgelerinin sayısına bakıldığında ise Çin'de 80 tane, Almanya'da 13 tane, ABD'de 72 tane, Fransa'da 60 tane ve İngiltere'de 63 tane olduğu görülmektedir.⁷ Tablo 1'den anlaşılacağı üzere ileri teknoloji ihracatında özellikle Almanya örneği, nicelikten ziyade niteliğin belirleyici olduğunu göstermektedir.

Türkiye'de ise hem niceliksel hem niteliksel teknoloji geliştirme bölgesi kurma çalışmaları 1980'lerde başlamıştır. Bu çalışmalar neticesinde 1990'da, KOSGEB ile üniversitelerin işbirliği çerçevesinde teknokentlerin ilk adımı olarak TEKMER'ler (teknoloji merkezleri) kurulmaya başlanmıştır. Teknokentler ile ilgili yasal çerçeve ise, 2001 yılında 4691 sayılı yasanın yürürlüğe girmesi

Tablo 1: Türkiye'nin Yıllık İhracat Miktarı Ve Yüksek Teknoloji Ürünlerinin Yıllık İhracat Payları⁶

Yıl	Toplam İhracat	İmalat Sanayi	Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi içerisindeki ihracat payı
2014	157 milyar USD	147 milyar USD	%4
2015	143 milyar USD	134 milyar USD	%4.4
2016	142 milyar USD	133 milyar USD	%4
2017*	157 milyar USD	147 milyar USD	%4.5

* 2017 yılı verileri geçicidir. **Kaynak:** TÜİK (2018).

¹<http://odtuteknokent.com.tr/tr/hakkinda/rakamlarla-dunyadaki-teknokentler>

²<https://jointventure.org/publications/silicon-valley-index>

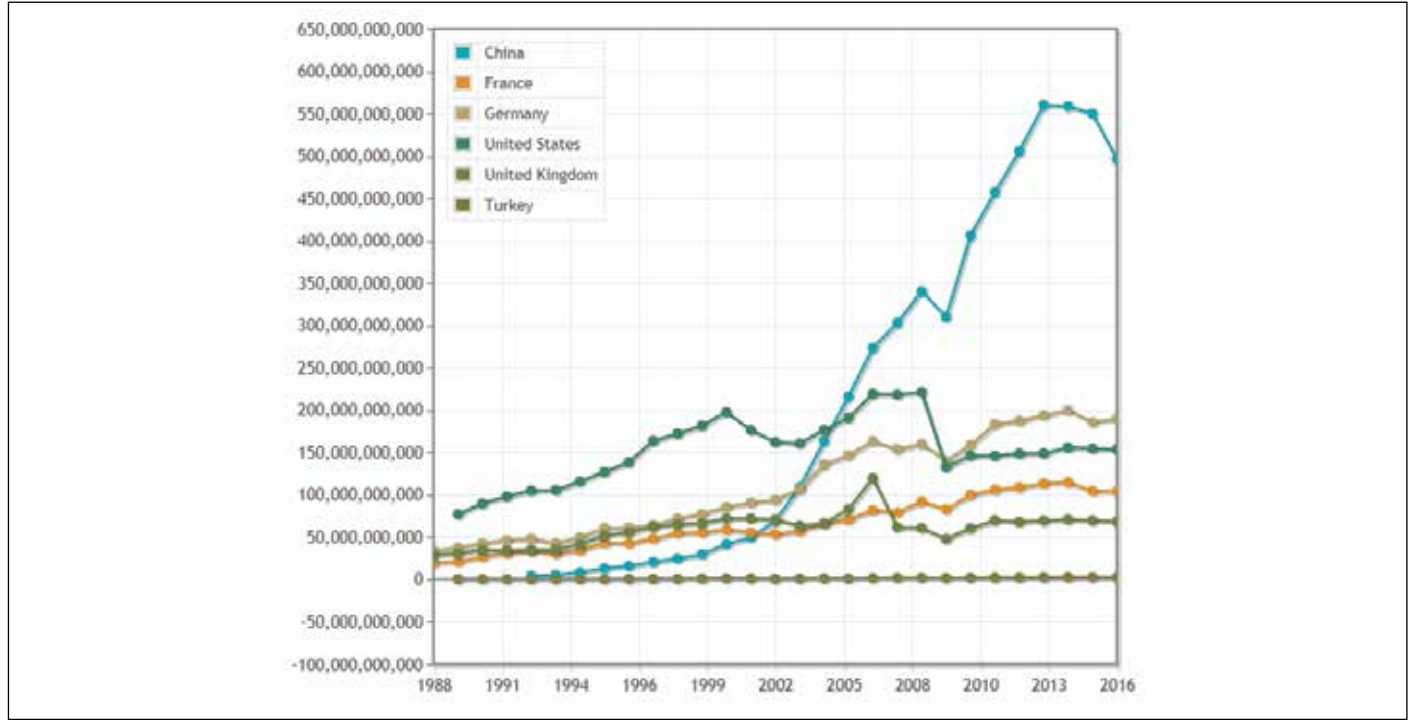
³http://www.chinadaily.com.cn/m/beijing/zhongguancun/2017-09/18/content_32162437_2.htm

⁴<https://www.cambridgesciencepark.co.uk/about-park>

⁵<http://databank.worldbank.org/data/reports.aspx?source=world-development-indicators#>

⁶<https://biruni.tuik.gov.tr/gosterge/?locale=tr>

⁷<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/science-technology/university-industry-partnerships/science-parks-around-the-world/>

Tablo 2: Dünya Bankası'nın İstatistiklerine Göre Bazı Ülkelerin İleri Teknoloji Ürünlerinin İhracatından Elde Ettikleri Gelirler

Kaynak: Dünya Bankası (2018).

ile oluşturulmuştur. 4691 sayılı yasa teknokent kavramı yerine "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri" kavramını kullanmaktadır. Mevcut durumda 63 teknoloji geliştirme bölgesi Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilmiştir. 63 teknokent'in 52 tanesi şu an için faaliyette, diğerleri geliştirme aşamasındadır.⁸

YÖNTEM

Bu çalışmada Türkiye'deki teknoloji geliştirme bölgelerinin web sitelerinde açıkladıkları misyon ve vizyonları incelenmiştir. Tarama modelinde desenlenen bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan içerik analizinden faydalanılmıştır. Bu doğrultuda teknoloji geliştirme bölgelerinin vizyon ve misyon ifadeleri analiz edilmiş ve var olan durum var olduğu şekliyle betimlenmeye çalışılmıştır. Ülkemizde faaliyette olan 52 teknoloji geliştirme bölgesinin web sayfaları taranmış, misyon ve vizyonlarına erişim sağlanabilen 34 teknoloji geliştirme bölgesinin misyon ve vizyonları içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi dokümanların sistematik bir biçimde incelenmesi gerektiği durumlarda tercih edilen bir analiz yaklaşımı veya yöntemidir. Özünde içerik analizi metin halinde sunulan verilerin çözümlenmesi için geliştirilmiş bir yöntemdir (Öğülmüş, 1991: 215). Misyon ve vizyon açıklanmalarında belirlenen çok sayıda farklı kavram ve ifadeler niteliklerine göre gruplandırılarak ana tema, tema ve kodlar olarak sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Tablo 3'de misyon ve vizyonları çalışma kapsamına dahil edilen teknoloji geliştirme bölgeleri alfabetik sırayla sunulmuştur.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde içerik analizi ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Misyon ve vizyon başlıkları altında araştırmacı tarafından oluşturulan temalar, alt temalar ve kodlar sunulmuştur. Misyon olarak ifade edilen verilere ilişkin bulgular yedi ana tema altında toplanmıştır. Bu temalara ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Misyonlarına İlişkin Bulgular Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Verdiği Destekler

Teknoloji geliştirme bölgelerinin araştırmacılara, bünyesindeki birimlere ve ilişkili olduğu firmalara çeşitli destekleri bu tema altında değerlendirilmiştir. Söz konusu desteklerin doğrudan ve dolaylı olarak muhatabını ilgilendirisi göz önünde bulundurulmuş ve desteğin niteliğine göre doğrudan ve dolaylı olarak iki temaya ayrılması uygun görülmüştür.

Doğrudan Destekler

Üniversitelere, araştırmacılara, bilgi ve teknoloji alışverişi yapmaya gönüllü sanayi kollarına teknoloji geliştirme bölgeleri tarafından doğrudan sağlanabilecek destekler başlıca; yeni kaynak yaratabilme, yazılım geliştirme konusunda teşvikler sağlama, teknoloji yoğun üretimi gerçekleştirme ve yeni fikirlerin icraata geçirilmesi hususları etrafında toplandığı görülmektedir.

⁸<https://teknopark.sanayi.gov.tr/Upload/SingleFile/Dosya-23-120.pdf>

Dolaylı Destekler

Araştırmacıların, teknoloji geliştirme bölgelerinin paydaşlarının veya teknoloji geliştirme bölgelerinin sağladığı avantajlardan bir şekilde yararlanmak isteyen girişimcilerin teknoloji odaklı firma kurabilmeleri veya mevcut firmalarının geliştirebilmeleri için verilebilecek destekler teknoloji geliştirme bölgelerince en çok üzerinde durulan konulardan biridir. Ayrıca girişimcilerin kaynaklarını verimli kullanabilmesi için yardım edilebileceği ifadelerine de sıkça rastlanmaktadır. Girişimcilerin teknopark/teknokentlerden uygun meblağlar karşılığında faydalanabileceklerine de yer verilerek yeni fikirlerin hayata geçirilebilmesi için ortam sağlanabileceği anlaşılmaktadır. Doğrudan ve dolaylı desteklere ilişkin kodlar ve frekanslar Tablo 4'de verilmiştir.

Gelişme ve İyileşme

Teknoloji geliştirme bölgelerinin misyon metinlerinde ülkemiz ekonomisinin büyümesi ve refah düzeyinin yükseltilmesi için birtakım hedeflerinin olduğu gözlemlenmiştir. Bu hedeflerin

finansal ve toplumsal gelişme olmak üzere iki ayrı temada incelenmesi uygun görülmüştür.

Finansal Gelişme

Üniversitelerdeki hâlihazırdaki birikimin, Ar-Ge birimlerinin ürettiği teknik ve yenilikçi bilginin endüstri ile buluşturulup katma değeri yüksek ürünlerin ortaya çıkması ve bu ürünlerin pazara çıkartılıp finansal geri dönüşünün sağlanması ülke ekonomisi açısından olumlu sonuçlar doğuracaktır. Dolayısıyla küresel ölçekte ekonomik anlamda rekabet edebilir bir ülke olmanın bir gerekliliği olan bu durumdan misyon metinleri içerisinde sıkça bahsedildiği söylenebilir.

Toplumsal Gelişme

Teknik bilgi ve katma değeri yüksek ileri teknoloji ürünlerinin uluslararası pazarda yer alması elbette birtakım olumlu ekonomik ilerleme sağlayacaktır. Ancak sadece ekonomi bazında ilerleyiş kalıcı ve sağlıklı bir kalkınma hamlesi olamayacağından

Tablo 3: Misyon ve Vizyonları İncelenen Teknoloji Geliştirme Bölgeleri

1. Antalya Teknokent	2. Ata Teknokent	3. Bilkent Cyberpark ⁹
4. Cumhuriyet Teknokent	5. Ege Teknopark	6. Erciyes Teknopark
7. Eskişehir TGB - ATAP	8. Fırat Teknokent	9. Gazi Teknopark
10. Gaziantep Teknopark	11. Gebze OSB Teknopark	12. Göller Bölgesi Teknokent
13. Hacettepe Teknokent	14. İstanbul Entertech	15. İzmir Bilimpark
16. Kahramanmaraş Teknokent	17. Konya Teknokent	18. Malatya Teknokent
19. Mersin Technoscope	20. Muallimköy Bilişim Vadisi	21. ODTÜ Teknokent ¹⁰
22. Ostim Teknopark	23. Pamukkale Teknokent	24. Sakarya Teknokent
25. Samsun Teknopark	26. Teknopark Ankara	27. Teknopark İstanbul
28. Tokat Teknopark	29. Trabzon Teknokent	30. Trakya Teknopark
31. TÜBİTAK Marmara	32. ULUTEK Teknopark	33. YTÜ Teknopark
34. YYÜ Teknokent		

Tablo 4: Destekler Ana Temasına Ait Temalar Ve Bu Temaların Kodlarına İlişkin Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
Destekler	Doğrudan Destekler	İleri teknoloji için Ar-Ge çalışmalarına destek sağlama	5	5
		Teknoloji firmalarına kaynak yaratabilmesi için destek sağlama	8	9
		Yazılım geliştirme için Ar-Ge desteği sağlama	7	8
		Yeni fikirlerin hayata geçirilmesi için sermaye desteği bulma	1	1
		Teknoloji ağırlıklı üretimi desteklemek	5	5
	Dolaylı Destekler	Bölgesel rekabet edebilirliğin desteklenmesi	2	2
		Fikirlerin üretim boyutuna geçişini kolaylaştırmak	7	7
		Teknoloji odaklı firmaların kurulmasına ve gelişmesine teşvikler	13	15
		Teknoloji üreten firmaların kaynaklarını verimli kullanmasını sağlama	8	9
		Sanayi kuruluşlarına teşvik amaçlı ödüller verme	1	1
Uygun maliyetli teknopark/teknokent/TGB hizmeti vermek	7	8		

⁹http://www.emo.org.tr/ekler/67c21d55594fc5f_ek.pdf

¹⁰<http://odtuteknokent.com.tr/tr/hakkinda/teknokent-nedir>

bazı teknoloji geliştirme bölgelerinin misyonlarında ekonomik gelişmenin yanında toplumsal gelişmenin de gerekliliği vurgulanmış ve toplumsal gelişmeye işaret eden ilerlemelerin hedeflendiği anlaşılmaktadır. Gelişme ve iyileşme ana temasında finansal iyileşme ve toplumsal gelişme temalarına ait bilgiler Tablo 5’de sunulmuştur.

İnovasyon

Teknoparkların misyon metinlerinde sıkça karşılaşılmaması beklenen bir diğer kavram ise inovasyon kavramıdır. Direkt olarak inovasyon kelimesine ya da inovasyona işaret eden kavramlara; yedi kaynaktan inovasyon kültürünün oluşturulması, üç kaynaktan işletmelerin yeni teknolojileri benimsemeleri ve bir kaynaktan ulusal inovasyon sistemine katkıda bulunulması ifadeleri ile değinilmiştir. İnovasyon ana temasına ilişkin elde edilen bulgulara Tablo 6’da yer verilmiştir.

İşbirliği ve Koordinasyon

Teori ve pratik arasındaki boşluğunun doldurulması, farklı deneyimlerin ve birikimlerin bir araya getirilmesi, teknoloji üretimi için sanayi kollarının ve üniversitelerin birbiriyle ve teknoloji geliştirme bölgeleriyle işbirliği içinde bulunmalarını gerektirmektedir. Misyon metinlerinde sıkça vurgulanan işbirliği ve koordinasyona ilişkin veriler üniversite-sanayi işbirliği ve sanayi-sanayi işbirliği olmak üzere iki ayrı temada değerlendirilmiştir.

Üniversite ve Sanayi İşbirliği

Teknoloji geliştirme bölgelerinin üniversite ve sanayi işbirliğinin sağlanması gerektiğine oldukça sık vurgu yaptığı ve işbirliğinin oluşturulması için çeşitli katkılarda bulunmayı hedeflediği görülmektedir. Elde edilen bulgular incelendiğinde üniversite-sanayi işbirliği temasına toplam 30 kaynaktan 32 defa vurgu yapıldığı saptanmıştır.

Sanayiler/Endüstriler Arası İşbirliği

Farklı alanlarda uzmanlaşmış yerli ve yabancı sanayi kollarının birikimlerinin bir araya getirilmesi ve sanayiler arasında sinerji oluşturulması teknoloji geliştirme bölgelerinin misyon metinlerinde ifade ettikleri bir başka noktadır. İşbirliği ve koordinasyon ana temasına ait temalar ve bu temaları oluşturan kodlara ilişkin bilgiler Tablo 7’de verilmiştir.

Özgün Hedefler

Çok az sayıda teknoloji geliştirme bölgesinin vurgu yaptığı veya diğer teknoloji geliştirme bölgelerinin misyon metinlerinde ifade edilmeyen hususlar özgün sayılabileceğinden ayrı bir ana temada değerlendirilmesi araştırmacılar tarafından uygun görülmüştür. Özgün hedefler ana teması; Kalite, işgücünü koruma, işgücü oluşturma, spesifik alanda yenilik, cazibe merkezi olma alt temaları altında değerlendirilmiştir.

Tablo 5: Gelişme ve İyileşme Ana Temasına Ait Temalar ve Bu Temaların Kodlarına İlişkin Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
Gelişme ve İyileşme	Finansal Gelişme	Akademik birikimin ekonomik değere dönüştürülmesi	9	9
		Ülke ekonomisine katkı	6	6
		Küresel rekabete kaynak oluşturmak	12	12
		İleri teknoloji ürünlerinin pazarlanması	2	3
	Toplumsal Gelişme	Bilgi toplumuna dönüşüm sürecine katkı sağlamak	1	1
		Dünya standartlarında teknopark hizmeti sunma	10	11
		Ülkenin bilimsel ve teknolojik kalkınmasına katkı sağlamak	8	8

Tablo 6: İnovasyon Ana Temasına Ait Kodların Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
İnovasyon	İnovasyon Kültürü	Ulusal inovasyon ekosistemine katkıda bulunma	1	1
		İnovasyon ve girişimcilik kültürünün oluşturulması	7	7
		İşletmelerin yeni ve ileri teknolojileri benimsemelerini sağlama	3	3

Tablo 7: İşbirliği ve koordinasyon ana temasını ait temalar ve bu temaların kodlarına ilişkin frekans değerleri

			Kaynak	Atf
İşbirliği ve koordinasyon Sanayiler arası işbirliği		Üniversite ve sanayi işbirliğine katkı sağlama	22	24
		Üniversite ile endüstrinin entegrasyonunu sağlama	8	8
		Farklı alanlardaki teknolojiler arası entegrasyon	3	3
		Teknik alanda yerli ve uluslararası şirketleri bir araya getirme	9	9
		Teknoloji firmaları arası sinerji oluşturma	9	9

Kalite

Yalnızca bir kaynaktan ürün kalitesinin iyileştirilmesinden bahsedilmiş ve yine yalnızca bir kaynaktan alınan patent ve telif hakkı sayısının artırılması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

İşgücünü Koruma

Yalnızca bir kaynaktan ülkemizdeki yetişmiş insanların potansiyelinden ülkemizde yararlanılması ve bunu sağlamak için beyin göçünün önüne geçilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır.

İş gücü Oluşturma

Misyon metinlerinden anlaşılmaktadır ki, teknoparklar kendi bünyelerinde ya da işbirliği içinde olduğu kurum/kuruluşlarla birlikte istihdam sağlayabilme veya nitelikli işgücü yetiştirebilme noktasında potansiyele sahiptirler. Bölgesel ve küresel ölçekte rekabet edebilir bir teknoloji üretimi için nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin ve potansiyel işgücü için uygun istihdam sahalarının oluşturulması gerektiğinin az sayıda da olsa teknopark misyon metinlerinde ifade edildiği görülmektedir.

Spesifik Alanda Değişim ve Yenilik

Yalnızca bir teknoloji geliştirme bölgesinin “Yaşam Bilimleri ve Sağlık” alanında özel hedeflere sahip olduğu görülmektedir. Diğer teknoloji geliştirme bölgelerinden farklı olarak belli alanda ihtisaslaşmaya işaret eden bu misyon ifadesinin özgün hedefler ana teması altında değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

Teknoloji Alanında Cazibe Merkezi Olma

Az sayıdaki misyon metninde teknoloji geliştirme bölgelerinin teknoloji alanında bölgelerinde veya uluslararası düzeyde öncü merkezler olmayı hedeflediği görülmektedir. Bu ana temaya ait bilgiler Tablo 8’de gösterilmiştir.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Vizyonlarına İlişkin Bulgular

Vizyon olarak ifade edilen verilere ilişkin bulgular altı ana tema altında toplanmıştır. Bu temalara ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Değer Katma

Teknoloji geliştirme bölgelerinin vizyon ifadeleri incelendiğinde, bazılarının markalaşma, evrensel bilime ve insanlığa katkıda bulunma ve öncü merkez olma yoluyla değer katmayı hedeflediği görülmüştür. Bu hedeflerin değer katma ana teması altında Tablo 9’da verilen kodlara ayrılması uygun görülmüştür.

İş Gücü

Misyon ifadelerinde de değinilen istihdamın sağlanmasına ve beyin göçünün önüne geçilmesine ilişkin ifadeler vizyon metinlerinde de yer verilmiştir. İşgücü ana temasına ilişkin kodlar ve bu kodlara ait kaynak ve atf sayıları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 8: Özgün Hedefler Ana Temasını Ait Temalar Ve Bu Temaların Kodlarına İlişkin Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
Özgün Hedefler	Kalite	Patent ve telif hakkı sayısını artırma	1	1
		Ürünlerin iyileştirilmesi	1	1
	İş Gücünü Koruma	Beyin göçünün önüne geçmek	1	1
		Araştırmacı çekmek	1	1
	İş Gücü Oluşturma	İş imkânları oluşturmak	1	1
		Öğrenciler ile işbirliği yapmak	2	2
		Yeni yetenekler ortaya çıkarmak	1	1
	Spesifik Alanda Yenilik	Spesifik alanda değişim ve yenilik	1	1
	Cazibe Merkezi Olma	Özgün bir yenilik merkezi olmak	1	1
		Bilim ve teknoloji beşiği olmak	1	1

Tablo 9: Değer Katma Ana Temasını Ait Temalar Ve Bu Temaların Kodlarına İlişkin Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
Değer Katma	Değer Katma	Markalaşma	2	2
		Öncü merkez olma	13	14
		Değer katma	9	9

Tablo 10: İşgücü Ana Temasını Ait Temalar Ve Bu Temaların Kodlarına İlişkin Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
İş Gücü	İş Gücü	İstihdam sağlama	4	4
		Beyin göçünü önleme	1	1

İşbirliği

Farklı deneyimlerin ve birikimlerin bir araya getirilmesi, teknoloji üretimi için sanayi kollarının ve üniversitelerin birbirleriyle ve teknoloji geliştirme bölgeleriyle işbirliği içinde bulunmalarını gerektirmektedir. Misyon metinlerinde sıkça vurgulanan bu konuya vizyon metinlerinde de sıkça rastlanmaktadır.

Endüstriler Arası İşbirliği

Hem yerli şirketlerin kendi arasında hem de yabancı şirketlerle işbirliği sağlanmasına dört kaynaktan beş kez vurgu yapılırken, teknoloji geliştirme bölgelerinin kendi arasında işbirliği sağlanmasına işaret eden bir vizyon metninde diğer teknoparklar ile işbirliğinin vurgulandığı tespit edilmiştir.

Üniversite ve Sanayi İşbirliği

Sanayi ve üniversitenin sahip oldukları kaynakların paylaşılmasına ve daha etkili işbirliğinin sağlanmasına ilişkin ifadeler incelendiğinde ise 15 vizyon metninde konuya ilişkin toplam 18 defa atf yapıldığı görülmüştür. İşbirliği ana temasına ait temalar, temalara ilişkin kodlar ve bu kodlara ait kaynak ve atf sayıları Tablo 11'de verilmiştir.

Kalkınma

Teknoloji geliştirme bölgelerinin uzun vadeli hedefleri arasında kalkınma başlığı altında toplanabilecek ifadeler yer verdikleri görülmektedir. Bu ifadeler incelendiğinde ise finansal ve toplumsal kalkınma olmak üzere iki ayrı sınıfta değerlendirilmesi mümkün olabileceği düşünülmüştür. Veriler ışığında ana temaya ait temalar ve bu temaların kodlarının frekans değerleri Tablo 12'de verildiği gibidir.

Finansal Kalkınma

Vizyon ifadeleri içerisinde doğrudan finansal kalkınmaya işaret eden hususlar bu tema altında değerlendirilmiştir.

Toplumsal Kalkınma

Teknoloji geliştirme bölgelerinin vizyonları incelendiğinde bazı vizyon ifadelerinin toplumsal kalkınmaya işaret ettiği tespit edilmiş ve toplumsal kalkınma teması olarak kalkınma ana teması içerisinde değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

Spesifik Alanda Vizyon

İçerik analiziyle 34 teknoloji geliştirme bölgesinden yedi tanesinin belirli bir alanlarda uzun vadeli özel hedeflere sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu özel hedeflerin teknoloji geliştirme bölgelerini diğerlerinden ayıran bir niteliğe sahip olduğu düşünüldüğünden müstakil bir ana temada değerlendirilmesi uygun görülmüştür. Fakat ana tema altında ayrıca sınıflama yapılması ihtiyacı hissedilmediğinden diğer ana temalardaki gibi tablo ile gösterilmesine lüzum görülmemiştir. Ana temaya ait vizyon ifadelerinden elde edilen bulgular sonuç bölümünde yorumlanmaya çalışılmıştır.

Teşvik

Bir çok teknoloji geliştirme bölgesinin araştırmacılara, sermaye sahiplerine ve mevcut girişimcilere çeşitli teşvikler sağlamayı hedeflediği vizyon metinlerinden anlaşılmaktadır. Bu teşviklerin niteliğine göre tasnifi ise teşvik ana temasının kodlarını oluşturmaktadır. Teşvik ana temasına ait kodlar Tablo 13'de verilmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇLAR

Öncelikli olarak, bazı teknoloji geliştirme bölgelerinin tesadüf olmaktan uzak derecede benzer misyon ve vizyon ifadelerine sahip oldukları görülmektedir. Ülkemizdeki teknoloji geliştirme bölgeleri hariç tutulacak olursa, UNESCO'nun internet sitesinde listelenen teknoloji geliştirme bölgeleri arasında buna benzer bir durumla karşılaşmamıştır. Ülkemizde yeniliğin öncüsü olma hedefleriyle yola çıkan bu kurumların kendilerine

Tablo 11: İşbirliği Ana Temasını Ait Temalar ve Bu Temaların Kodlarına İlişkin Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
İşbirliği	Endüstriler Arası İşbirliği	Yerli ve yabancı şirketlerin işbirliğini sağlama	4	5
		Diğer teknoparklar ile işbirliği sağlama	1	1
	Üniversite ve Sanayi İşbirliği	Daha etkili üniversite-sanayi işbirliği	10	12
		Kaynak paylaşımı	5	6

Tablo 12: Kalkınma Ana Temasına Ait Temalar ve Bu Temaları Oluşturan Kodlara İlişkin Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
Kalkınma	Finansal Kalkınma	Ar-Ge çalışmalarının ekonomik güce çevrilmesi	13	13
		Dışa bağımlılığı azaltma	4	4
		Ekonomiye katkı	2	2
		Teknoloji ürünlerinin yurtdışına pazarlanmasını sağlama	14	16
		Yabancı sermayenin ülkemize çekilmesi	7	7
	Toplumsal Kalkınma	Bulunduğu bölgeye katkı sağlama	9	9
		Kültür, sanat ve sosyal sorumluluklar alma	2	2
		Kalkınmaya katkı	3	3

Tablo 13: Teşvik Ana Temasına Ait Temalar ve Bu Temaları Oluşturan Kodlara İlişkin Frekans Değerleri

			Kaynak	Atf
Teşvik	Teşvik	Yeni şirketlerin kurulmasına ve mevcut şirketlerin gelişmesine teşvik	4	4
		Girişimciliğin teşvik edilmesi	7	7
		Etkin teknopark hizmetlerinin sağlanması	4	4

özgü olması gereken vizyon ve misyonlarını bir başka benzer kuruluştan aynen almaları ihtimali bile dikkat çekici olumsuz bir durumdur. Oysa misyon, bir örgütün karakterini, kimliğini ve varoluş nedenini ortaya koymalıdır (Campell & Yeung, 1991: 145). Muslu'ya (2014: 152) göre misyon ve vizyon kavramları üzerine yapılan bir çok akademik çalışmada, örgütlerin çoğunun bu kavramları literatüre uygun kullanmadığı, popüler bir yaklaşımla veya diğer bir ifadeyle, moda uymak için oluşturulmuştur.

Üniversite ve sanayi işbirliği göz önüne alındığında yükseköğretimin ve teknoloji geliştirme bölgelerinin uyumlu amaç ve hedeflere sahip olmaları önemlidir. Bu araştırmanın bulguları doğrultusunda YÖK'ün beklentileri ile teknoloji geliştirme bölgelerinin misyon ve vizyonlarının çatışma ve çelişki içerisinde olmadığı, YÖK'ün amaçlarından esinlenilerek misyon ve vizyonların oluşturulduğu söylenebilir. Ancak bununla birlikte bazı teknoloji geliştirme bölgelerinin misyon ve vizyonlarının bir çoğunun YÖK'ün teknoloji geliştirme bölgelerinin amaçlarıyla neredeyse bire bir aynı olduğu fark edilmiştir. Bu durum teknoloji geliştirme bölgelerinin kendi misyon ve vizyonlarını belirlemeye gerekli önemi vermedikleri yönünde intiba bırakmaktadır. Kuruluşların yüzde 78'inin misyon ve vizyon ifadelerinde daha eşsiz ve yaratıcı bir yaklaşımı tercih etmek yerine geleneksel başlıkları kullanmayı tercih ettiğini ortaya koyan Cady ve ark. (2011: 74-6), çalışmalarında kuruluşların resmi misyon ve vizyon ifadelerini yeterince önemli bulduklarını, ancak bunların ne anlama geldiğini veya pratik olarak nasıl uygulanacağını açıklayacak kadar önemli bulmadıklarını ifade etmektedir. Kılıç (2010: 95) ise çalışmasında stratejik yönetimle birlikte adeta bir moda haline gelen vizyon ve misyon oluşturma'nın yalnızca teknik bir gereklilik olarak algılandığını ve örgütsel değerler ile ilkelerin göz ardı edildiğini ifade etmiştir. Ayrıca bu araştırmanın sonuçlarıyla benzer şekilde üniversite, hastane vb. bazı örgütlerin misyon ve vizyon ifadelerini aynen kopyaladıkları izlenimi verdiklerine değinmiştir.

Kimi teknoloji geliştirme bölgelerinin misyon olarak kabul ettiği aynı hususların bir diğer teknoloji geliştirme bölgesine göre vizyon olarak kabul edildiği görülmektedir. Bu durumda misyon ve vizyonun birbirine karıştırıldığı yorumu yapılabilir. Oysa misyon, bir örgütün varlık sebebine işaret ederken; vizyon, gelecekte ulaşmak istediği noktayı göstermektedir (Altınkurt & Yılmaz, 2011: 9). Organizasyonun olası ve arzu edilen durumu; görevleri, stratejileri, davranış standartları ve değerlerin tüm unsurlarını içerebilir. Fakat vizyon ve misyon, tamamen çakışan kavramlar değildir. Vizyon mevcut duruma göre "gelecekteki daha iyi bir durum" olarak değerlendirilir. Oysa misyon günümüze atıfta bulunur (Campell & Yeung, 1991: 146). Ayrıca

daha kısa vadede ulaşılması gereken hedef ve amaçların, başka teknoloji geliştirme bölgesinde uzun vadede hedeflenmesi, teknoloji geliştirme bölgelerinin mevcut yeterliklerinin, başarılarının, birikimlerinin, özgüvenlerinin ve potansiyellerinin farklı düzeylerde olduğunu göstermektedir.

Misyon ve vizyon metinlerinde teknoloji geliştirme bölgelerinin bünyesinde kurulan özel girişimlere dair hususi amaç ve hedeflere yer verilmediği görülmüştür. Bu tespit doğrultusunda teknoloji geliştirme bölgelerinde paydaş katılımının yeterli düzeyde olmadığı ve teknopark bünyesinde kurulan özel girişimlerle beklenen düzeyde işbirliği sağlanamadığı söylenebilir. Günümüzde bilginin katma değere dönüşebilmesi için üniversite ile sanayinin birlikte hareket etmesi neredeyse bir zorunluluktur. Ancak konuya sadece üniversite ile sanayi işbirliği olarak değil, üniversitelerdeki tüm eğitim birimleri ve teknoloji geliştirme bölgesinin tüm birimlerini kapsayacak şekilde yaklaşmak gerekir (Alkan, 2014: 68).

Araştırmanın bulgularına göre en çok atf alan konulardan birisi üniversite ve sanayi işbirliğinin sağlanmasıdır. Bir çok misyon ifadesinde işbirliğin güçlendirilmesine vurgu yapılmakta, doğrudan veya dolaylı destek ve teşvikler ile üniversitelerden ve çeşitli sanayi kollarından araştırmacı ve girişimcilerin dikkatinin çekilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ortaklık, etkileşim ve işbirliği bilgi yayılımı açısından katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda işbirliğinin ortak bir hedefe ulaşmak için birlikte çalışmak ve etkileşimler kurmak işbirliği için yapı taşlarıdır (Inzelt, 2004: 977). Bu yüzden teknoloji geliştirme bölgelerinin üniversite ile sanayi işbirliğinin kurulması noktasında üzerlerine düşen görevlerin bilince oldukları varsayılabilir. Ancak bu çalışmanın bulgularına göre sanayilerin kendi arasındaki işbirliğinin sağlanması ve teknoloji geliştirme bölgeleri arasında koordinasyon sağlanması hususlarında aynı durumun geçerli olmadığı söylenebilir.

Bulgulardan hareketle işgücünün yetiştirilmesi, istihdamın artırılması ve kalitenin geliştirilmesi konularına tatmin edecek kadar atfın yapılmadığı düşünülmektedir. Bu konuların daha da az atf alan spesifik alanlarda ihtisaslaşma ve teknoloji alanında öncü bir merkez haline gelme temalarıyla birlikte geliştirilmesi gereken hedefler olduğu söylenebilir. Çünkü şirketler ile iletişim kanallarının kurulması, araştırma için yeni fikirler elde edilmesi ve öğrencilerin gelecekte istihdam edilme şansı bulması gibi çeşitli yararlar getirebilir (Muscio, Quaglione, & Vallanti, 2015: 1048).

Vizyon temaları değerlendirildiğinde misyonların çözümlenmesinde olduğu gibi yine üniversite sanayi işbirliğine memnun edici düzeyde atf yapıldığı söylenebilir. Bu yüzden kurumlarda

tutarlı olması gereken misyon ve vizyonlar açısından olumlu bir göstergesi olduğu söylenebilir. Değer katma ve kalkınma temaları da vizyon ifadelerinde sıkça karşılaşılan konular arasındadır. Misyon ifadelerinde yalnızca bir teknoloji geliştirme bölgesinin bulunduğu spesifik alan ihtisaslaşmanın, vizyon ifadelerinde yedi defa yani daha sık dile getirildiği görülmüştür. Buradan hareketle spesifik alanlara yoğunlaşmayı uzun vadeli hedeflerde değerlendiren teknoloji geliştirme bölgelerinin henüz madde ve insan kaynağı bakımından yetersiz düzeyde olduğu veya henüz bu hedefleri gerçekleştirebilecek kapasitede olmadıkları yorumu yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Alkan, R. M. (2014). Üniversite-sanayi işbirliği için bazı öneriler. *Yükseköğretim Dergisi*, 4(2), 61–68.
- Alshehri, A., Gutub, S. A., Ebrahim, M. A. B., Shafeek, H., Soliman, M. F., & Abdel-Aziz, M. H. (2016). Integration between industry and university: Case study, faculty of engineering at Rabigh, Saudi Arabia. *Education for Chemical Engineers*, 14(1), 24-34.
- Altınkurt, Y., & Yılmaz, K. (2011). İlköğretim ve ortaöğretim okullarının misyon, vizyon ve değerleri ile ilgili bir çözümleme. *Akademik Bakış Dergisi*, 23(1), 1-15.
- Aytemiz, L., Helhel, Y., & Helhel, S. (2006). Üniversite sanayi işbirliği; Isparta KOBİ'leri üzerinden bir bakış. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (30), 173-180. Retrieved from <http://aves.akdeniz.edu.tr/YayinGoster.aspx?ID=1673&NO=7>
- Cady, S. H., Wheeler, J. V., DeWolf, J., & Brodke, M. (2011). Mission, vision, and values: what do they say?. *Organization Development Journal*, 29(1), 63-78.
- Campbell, A., & Yeung, S. (1991). Brief case: Mission, vision and strategic intent. *Long Range Planning*, 24(4), 145-147.
- Göker, A. (2002). Üniversite-sanayi-oda ve kamu kuruluşları arasında işbirliği nasıl geliştirilir paneli. 26-30 Eylül. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Guan, J. C., Yam, R. C., & Mok, C. K. (2005). Collaboration between industry and research institutes/universities on industrial innovation in Beijing, China. *Technology Analysis & Strategic Management*, 17(3), 339-353.
- Harman, G. (2001). The drawbacks of industry partnerships. *Campus Review*, 9, 25-31.
- Inzelt, A. (2004). The evolution of university–industry–government relationships during transition. *Research Policy*, 33(6), 975-995.
- Jones-Evans, D., Klosthen, M., Andersson, E., & Pandya, D. (1999). Creating a bridge between university and industry in small European countries: The role of the Industrial Liaison Office. *R&D Management*, 29(1), 47-56.
- Khadhraoui, M., Plaisent, M., Lakhali, L., & Prosper, B. (2016). Factors inhibiting university-industry technology transfer. *Journal of Information Technology and Economic Development*, 7(2), 1-11.
- Kılıç, M. (2010). Stratejik yönetim sürecinde değerler, vizyon ve misyon kavramları arasındaki ilişki. *Sosyoekonomi*, 13(2), 81-97. Retrieved from [http://web.karabuk.edu.tr/sait.asgin/Stratejik%20Y%C3%B6netim%20S%C3%BCrecinde%20De%20Ferleler%20Vizyon%20ve%20Misyona%20Kavramlar%20aras%C4%B1ndaki%20iliskiler%20\(1\).pdf](http://web.karabuk.edu.tr/sait.asgin/Stratejik%20Y%C3%B6netim%20S%C3%BCrecinde%20De%20Ferleler%20Vizyon%20ve%20Misyona%20Kavramlar%20aras%C4%B1ndaki%20iliskiler%20(1).pdf)
- Kiper, M. (2010). *Dünyada ve Türkiye'de üniversite-sanayi işbirliği ve bu kapsamda üniversite-sanayi ortak araştırma merkezleri programı (ÜSAMP)*. Ankara: Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı. Retrieved from <https://www.ideaport.org.tr/uploads/read/file/ueniversite-sanayi-isbirligi-2010-11.pdf>
- Köseler, B., Karaoğlanlı, A.C., & Yıldırım, M. (2009). Demiryolu sektöründe üniversite-sanayi işbirliği. Üniversite sanayi işbirliği ulusal kongresi, 7-8 Mayıs, (pp. 95-101). Eskişehir.
- Muscio, A., Quaglione, D., & Vallanti, G. (2015). University regulation and university–industry interaction: a performance analysis of Italian academic departments. *Industrial and Corporate Change*, 24(5), 1047-1079.
- Muslu, Ş. (2014). Örgütlerde Misyon ve Vizyon Kavramlarının Önemi. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(5), 151-171.
- Öğülmüş, S. (1991). İçerik çözümlemesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 24(1), 213-220.
- Ömürbek, N., & Halıcı, Y. (2012). Üniversite sanayi işbirliği çerçevesinde Antalya teknokenti ile Göller Bölgesi teknokenti üzerine bir araştırma. *Journal of Süleyman Demirel University Institute of Social Sciences Year*, 1(15), 249-268.
- Perkmann M., Tartari V., McKelvey M., Autio E., Broström A., D'Este P., Fini R., Geuna A., Grimaldi R., Hughes A., Krabel S., Kitson M., Llerena P., Lissoni F., Salter A., & Sobrero M. (2013). Academic engagement and commercialisation: A review of the literature on university–industry relations. *Research Policy*, 42(2), 423-442. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048733312002235#bib0495>
- Polat, Ç. (2007). Assessment of technology development activities in Turkish technoparks. Yüksek lisans tezi. Boğaziçi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Schofield, T. (2013). Critical success factors for knowledge transfer collaborations between university and industry. *Journal of Research Administration*, 44(2), 38-56.
- T. C. Resmi Gazete. (2001). Teknoloji geliştirme bölgeleri kanunu. Yayımlandığı tarih: Kabul Tarihi: 26/6/2001. Kanun Numarası: 4691. Yayımlandığı Tarih: 6/7/2001. Sayı: 24454. Retrieved from <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2001/07/20010706.htm#1>
- T. C. Resmi Gazete. (2017). Yükseköğretim kurumları teknoloji transfer ofisi yönetmeliği. Yayımlandığı tarih: 07.12.2017. Sayı: 30263. Retrieved from <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/12/20171207-5.htm>
- Tepe, S. A., & Zaim, H. (2016). Türkiye ve dünyada teknopark uygulamaları: Teknopark İstanbul örneği. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15(Özel Sayı: 29), 19-43. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/53033064.pdf>
- Yalçıntaş, M. (2014). Üniversite-sanayi-devlet işbirliğinin ülke ekonomilerine etkileri: Teknopark İstanbul örneği. *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 5(10), 83-106.
- Yılmaz, C., & Muğaloğlu, T. (1989). Üniversite sanayi işbirliği nasıl geliştirilir? *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3, 107-114.